

แนวคิด การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ เพื่อระบบสาธารณสุขในระหว่างกาเกิดภัยพิบัติ

ต่อ อาทอนันต์แล้ว

พศ.ดร.ณัฐ สิละวัฒน

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มวิจัยระบบสารสนเทศการจัดการภัยพิบัติ

และความเสี่ยง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<http://natt.leelawat.com>

การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ และการบริหาร ความต่อเนื่องทางธุรกิจในระดับพื้นที่ (BCM and Area-BCM)

ผศ.ดร.ณัฐ สิละวัฒน อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ผู้อำนวยการหลักสูตรสหสาขาวิชาการจัดการความเสี่ยง และภัยพิบัติ บัณฑิตวิทยาลัย และหัวหน้ากลุ่มวิจัยระบบสารสนเทศการจัดการภัยพิบัติ และความเสี่ยง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึงประเด็นในของธุรกิจและการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจในระดับพื้นที่ (Area-BCM) อีกทั้งยังได้พูดถึงถึงโอกาสในการพัฒนาแนวคิดนี้ลงไปยังระบบที่มีความเฉพาะเจาะจง การบรรยายเริ่มต้นจากเรื่องแนวคิดของการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ และความสามารถในการดำเนินการเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับการดำเนินงานที่เกิดจากภัยพิบัติ และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องขององค์กร

หนึ่งในสิ่งสำคัญคือการดำเนินการตาม “BCM flow” โดยเริ่มจากขั้นตอนการจัดตั้งนโยบาย การวิเคราะห์ การกำหนดกลยุทธ์ และท้ายที่สุดคือ การกำหนดแผนทั้งหมด หลังจากมีการกำหนดแผนแล้ว ในขั้นตอนต่อมานั้นได้แก่การกำหนดการประเมินผลการนำไปใช้ และการตรวจสอบ ซึ่งจะนำไปสู่คำตอบที่ว่าแผนเหล่านั้นจะได้รับการปรับปรุง และพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างไรในอนาคต

นอกจากนี้ ผศ.ดร.ณัฐ ยังได้ยกกรณีตัวอย่างหลาย ๆ กรณีขึ้นมา รวมถึงอุบัติเหตุการระเบิดของโรงงานสารเคมีที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ (Leelawat & Vilaivan, 2021) และยังคงกล่าวถึงงานวิจัย และแนวโน้มของการศึกษาเรื่อง BCM (Charoenthamma-

choke et al., 2020) อีกทั้งปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การนำ BCM ไปใช้ได้อย่างประสบความสำเร็จโดยขึ้นกับแต่ละกรณีศึกษา (Sapapthai et al., 2021)

โดยอีกสิ่งที่สำคัญในการที่จะพิจารณาอย่างระมัดระวังจะเป็นประเด็นเรื่องของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายในขั้นตอนการทำ BCM ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ โดยมีหลายวิธีการที่จะใช้ในการวิเคราะห์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Sapapthai et al., 2020)

ผศ.ดร.ณัฐ ยังได้ทำการบรรยายถึงแนวคิดของ Area-BCM ที่ได้เริ่มต้นจากประเทศญี่ปุ่น (Baba et al., 2014) โดยที่เป็นแนวคิดการบริหารความต่อเนื่องในระดับพื้นที่ที่มีการปรับขอบเขตพื้นที่ได้ เพื่อส่งเสริมการบริหารในระดับพื้นที่มากกว่าระดับองค์กรหรือบริษัท โดยในปัจจุบันทั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Nagoya Institute of Technology และสถาบันทางวิชาการอื่น ๆ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย และประเทศญี่ปุ่นมีการ

จัดทำการศึกษาในโครงการ “Regional Resilience Enhancement through the Establishment of Area-BCM at Industry Complexes in Thailand” ข้อมูลต่าง ๆ ที่โครงการนี้ได้มีการศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันในการดำเนินกิจการเพื่อที่จะออกแบบกิจกรรมของ Area-BCM (Kodaka et al., 2020) และเพื่อทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบกับการนำไปใช้งานของแบบจำลอง Area-BCM (Meechang et al., 2021)

การบริหารธุรกิจในประเทศเคนยาในสถานการณ์ภัยพิบัติ

อาจารย์ Anne Omamo อาจารย์ประจำ Jomo Kenyatta University of Agriculture and Technology ได้บรรยายเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจในประเทศเคนยาในสถานการณ์ภัยพิบัติ โดยได้เริ่มต้นกล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานของภัยพิบัติในประเทศเคนยา ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์ภัยพิบัติในภาคธุรกิจ และความเสียหายที่เกิดกับสิ่งปลูกสร้าง และสินทรัพย์ สาธารณสุข และการบริการต่าง ๆ

ความเสี่ยงที่ได้กล่าวถึงมาทั้งหมดนั้น แสดงถึงความอันตรายต่อโครงสร้างพื้นฐาน และยังกระทบไปยังห่วงโซ่อุปทาน ดังนั้นแล้วองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของ CI และ BCM จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการยับยั้งความเสียหาย และเพื่อที่จะยังคงสภาพให้การบริการยังสามารถดำเนินการต่อไปได้ในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอน อีกทั้งยังมีการแจกแจงถึงผลกระทบจากภัยพิบัติที่มีต่อระบบธุรกิจต่าง ๆ ในประเทศเคนยาด้วยเช่นกัน

อาจารย์ Omamo ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลยุทธ์สำหรับการบริหารธุรกิจในช่วงสถานการณ์ภัยพิบัติ โดยรวมถึงคำแนะนำในการเตรียมการล่วงหน้า และการฝึกฝนบุคคลเพื่อให้

ได้เข้าใจถึงสถานการณ์ และองค์ความรู้เพียงพอให้ช่วยเหลือตัวเอง ผู้อื่น รวมถึงสามารถที่จะช่วยป้องกันความเสียหายที่จะตามมาได้

ระบบสาธารณสุขของประเทศไทย

ในส่วนของ การพูดคุยเกี่ยวกับระบบสาธารณสุขของประเทศไทย ที่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.ต.ต.หญิง ดร.ปชาณัฐ นันทไทยทิกุล อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ และหลักสูตรสหสาขาวิชาการจัดการความเสี่ยง และภัยพิบัติ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึงระบบกฎหมาย และการวางแผนเพื่อจัดการภัยพิบัติในประเทศไทย และยังชี้ให้เห็นว่าระบบสาธารณสุขนั้น

ต้องมีความเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการจัดการภัยพิบัติในขั้นตอนของการเตรียมความพร้อม (Preparedness) ในวงจรของการจัดการภัยพิบัติ

ประเทศไทยนั้นมีระบบ และการทำงานที่มีการบูรณาการในขั้นตอนนี้ รวมถึงการปฏิบัติอื่น ๆ เช่น การเตรียมอุปกรณ์ และการทำงานร่วมกันกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และแน่นอนว่าความท้าทายที่มีความกดดันต่อระบบสาธารณสุขของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น มาจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ดังนั้นแล้วกระทรวงสาธารณสุขของประเทศไทยจึงได้ทำความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ เพื่อพัฒนาวิธีการแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งวิธีการเหล่านั้นก็ส่งผลให้ต้องมีการพัฒนา หรือจัดให้มีการดำเนินการทางด้านสาธารณสุขขึ้นมาเพิ่มเติม โดย “ความปกติใหม่ (New Normal)” นั้นยังขยายกว้างขึ้นจนครอบคลุมไปถึง กรอบการทำงานเพื่อการเตรียมความพร้อมสำหรับทรัพยากรทางด้านสาธารณสุข ที่ให้ความสำคัญกับขั้นตอนในการตอบโต้/รับมือ (Response) และการฟื้นฟูในช่วงต้น (Early Recovery) ที่ต้องการทั้งความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบ และการสนับสนุนจากภายนอก

นอกจากนี้สำหรับประเทศไทยนั้น องค์ความรู้เกี่ยวกับแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ (BCP) ในระบบสาธารณสุขนั้น มาจากการจัดตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง ที่ได้มีการวางแผนการทำงานหลังจากภาวะวิกฤติในระดับภูมิภาค และการดำเนินการเพื่อยังป้องกันการให้บริการของโรงพยาบาลในภาวะวิกฤติ ผ่านการใช้งานระบบสื่อสารคมนาคมออนไลน์ นอกจากนี้ยังได้มีการกล่าวถึงเครื่องมือ และข้อเสนอแนะเพื่อยังคงการทำงานของระบบการปฏิบัติการในภาวะที่ไม่แน่นอนอย่างการระบาดของ COVID-19